

Sonetul CLXVIII de Vasile Voiculescu

Incadrare in epoca literara.

-Curente si orientari literare. Receptari critice.-

Sonetul face parte din volumul aparut postum, in 1964, la un an de la disparitia poetului, numit Ultimele sonete inchipuite ale lui Shakespeare in traducere imaginara a lui Vasile Voiculescu. Volumul a constituit o surpriza prin amestecul de traditie a formei si modernitatea continutului. Perpessicius considera volumul drept "una din marile zile festive ale lirismului contemporan", in timp ce Vladimir Streinu credea ca Sonetele constituie "o doctrina a iubirii, o erozofie". Alti critici, precum I. Negoitescu, Ovidiu Crohmalniceanu sau Aurel Martin stabilesc indepartarea de modelul shakespeareian si originalitatea de fond a poeziei lui Voiculescu. Sunt 90 de sonete, in continuarea celor 154 ale lui Shakespeare.

Nu sunt neglijate nici diversele influente ale Sonetelor - de la poezia lui Petrarca, la notele demonismului romantic sau preamarirea baroca a formei.

Criticul Eugen Simion scria despre limbajul Sonetelor mai evoluat decat al volumelor anterioare. "Cuvintele (- observa George Calinescu) tind sa iasa de sub tirania ideii, devenind obiecte de contemplatie. in Sonete , dimpotriva, cuvintele se supun in intregime ideii, culoarea lor scade, reliefurile isi pierd din agresiunea formelor, poezia se abstractizeaza".

-Tema si semnificatia titlului-

Tema Sonetului CLXVIII este iubirea, ca in majoritatea poemelor publicate in acest volum. Erosul e perceput ca o cale spre absolut si intelegerea semnificatiilor universului, amintind - ne spune acelasi Eugen Simion - de conceptia iubirii in opera lui Dante. Chiar daca preia tema si o multime de elemente de la Shakespeare - triumphiul pasional, luciditatea, lamentatia suava, Voiculescu creeaza in Sonete o poezie diferita prin "tensiunea spiritului". Sonetul CLXVIII e o preamarire a iubirii si o inchinare entuziasta in fata frumusetii si perfectiunii iubitei. Sentimentul e intotdeauna dublat de o putere ordonatoare - ratiunea, care-i sporeste forta. Asa se face ca Sonetele lui Voiculescu vorbesc despre iubire, fara sa fie neaparat o poezie de dragoste, lipsindu-le apropierea, intimitatea.

-Elemente de structura si compozitie-

Poemul respecta numarul traditional de versuri - 14 si modelul sonetului englez, cu destinul final drept concluzie. Catrenele nu mai sunt, inasa delimitate, alcatuind o singura strofa. Sonetul contine trei momente: prima parte consta in stabilirea sentimentelor asociate cu iubirea si a puterilor acesteia, a doua - cea mai vasta - consta in portretul idealizat al iubitei, si ultima parte este reprezentata de concluzia poemului, exprimata in distih.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

-Procedee si mijloace artistice. Imagini si figuri de stil.-

Sonetul se deschide cu doua exclamatii retorice, marcand entuziasmul iubirii: "Ne bate primavara in inimi! ... Sa-i deschidem!".

Primavara este simbolul innoirii, al prefacerii interioare pe care o anunta erosul. Acest avant este purificat si esentializat, imaginile sunt adesea pretioase, tintind o aspiratie arhetipala. Hiperbola "Lapislazulii lumii sunt toti in ochii tai" face parte dintre ele, aducand o neasteptata imagine a infinitului conotat cromatic, oglindit in ochii iubitei. Prin metafora iubirea este asemuita unui nou soare, ce poate indeparta "negurile vietii": "Alt soare sa aprindem pe vechile ei cai". Portretul idealizat al iubitei este alcatuit dintr-o serie de interogatii retorice: "E mana ta in aer? Sau prima randunica?". Chipul femeii ideale nu are la Voiculescu nimic din senzualitatea pagana a lui Arghezi, ramane abstract, tinzand spre forme purificate. El ilustreaza perfectiunea, dar o perfectiune rece, ca a unei statui sau a unui tablou: "E tremur lung de pleoapa? Ori gingas flutur viu? / Bob rosu de maceasa mi-ntinde gura-ti mica". Initierea in eros va schimba intreaga perceptie a fiintei asupra universului: "si inteleg prin tine acum intreaga fire". Hiperbola si aluzia mitologica la monstrul inaripat creat de Hera, Tyfon au rolul de a impune suprematia erosului in univers. Sacra, de o frumusetate perfecta, fiinta iubita isi supune prin eros lumea, devine asemenea zeilor, uneori cruda in desavarsirea sa: "Tyfonul ce sfarama corabii in nestire, / Picioru-ti scump ce calca o biata gaza-n mers". Metafora este, in afara interogatiei retorice, modalitatea artistica de realizare a portretului. Epitetul e ornant: "vechile ei cai", "gingas flutur viu" sau cromatic "bob rosu de maceasa". Finalul dezvaluie prin enumeratie supunerea triumfala a lumii cucerita de eros: "zapezi si flori si fructe in drum ti se astern". Adverbul "si" marcheaza importanta fiecarui termen in parte: zapezile trimit la puritate, dar si la raceala celesta, florile sunt un simbol si un omagiu adus frumusetii, iar fructele contin promisiunea unei impliniri. Odata cu supunerea lumii, "asezarea in Olimp" este desavarsita, fiinta perfecta si sacra apartine eternitatii, pentru ca, nu-i asa, erosul este o cale de acces spre sacru: "Pe rand supuse toate la ritmul tau etern!".

Literatura romana. Poezia

-Versificatie-

Sonetul are rima incrucisata si imperecheata in distihul final. Masura este variabila, de 13 - 14 silabe si ritmul reprezinta o combinatie intre troheu si iamb.

Modurile si timpurile verbale

Prezentul este dominant in poezie ilustrand ca timp al simultaneitatii rostirii si actiunii aspiratie spre absolut: "bate", "putem" sau "e". Conjunctivul "sa aprindem" sau "sa desfidem" arata virtualitatea iubirii, proiectarea puterilor ei nelimitate.

-Concluzii-

Sonetul CLXVIII este un imn adresat perfectiunii iubitei si puterilor expansive ale erosului. Acesta e

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

o cale de atingere a absolutului, incluzand o abstractizare si esentializare a formelor. Eugen Simion spunea ca "Iubirea este... un uragan disciplinat, inmarmurit (expresia este a lui Valery) care inalta, nu striveste fiinta umana".